

Onderwerp

Toekomst Houdstermaatschappij Zuid-Holland B.V. en fondsen

Bestuurlijke samenvatting van het voorstel

Inhoud

Voorgeschiedenis en stand van zaken

De provincie heeft in 2017 Houdstermaatschappij Zuid-Holland B.V. (HZH) opgericht met instemming van Provinciale Staten (Statenbesluit 14 september 2016, nr. 6929, <https://pzh.notubiz.nl/document/11233196/1#search=%226929%22>). Het doel was een toekomstbestendige en transparante structuur in het leven te roepen om provinciale beleidsambities, bijvoorbeeld op het terrein van de energietransitie, door middel van investeringen via een apart fonds te realiseren. HZH heeft vervolgens twee fondsen opgericht, te weten:

- ENERGIIQ Energie-Innovatiefonds Zuid-Holland B.V. (ENERGIIQ) met een aandelenkapitaal van € 35.000.000,00 (Statenbesluit 12 oktober 2016, nr. 6934, <https://pzh.notubiz.nl/document/11233478/1#search=%226934%22>);
- Warmteparticipatiefonds Zuid-Holland B.V. (WPF) met een aandelenkapitaal van € 65.000.000,00 (Statenbesluit 29 maart 2017, nr. 6996, <https://pzh.notubiz.nl/document/11233842/1#search=%226996%22>).

De provincie heeft beide fondsen een investeringsstrategie meegegeven op basis waarvan zij investeringen kunnen doen in ondernemingen die zich bezighouden met (innovatie in) de energietransitie respectievelijk de warmtetransitie in Zuid-Holland.

De provincie heeft de aandelen in HZH niet bij oprichting volgestort. Dat wil zeggen dat de provincie wel de aandelen in HZH heeft verkregen, maar het daarmee corresponderende bedrag nog niet aan HZH heeft overgemaakt. Datzelfde geldt voor de aandelen van HZH in de fondsen: HZH heeft de aandelen in ENERGIIQ en WPF verkregen, maar nog niet het volledige kapitaal ter beschikking gesteld. Pas als een investering wordt gedaan, vraagt het fonds het bedrag van de investering op bij HZH, die op haar beurt dat bedrag opvraagt bij de provincie.

Vervolgens stort de provincie het corresponderende aantal aandelen HZH vol, waarna HZH het corresponderende aantal aandelen in het fonds volstort. Aldus loopt het fonds vol naarmate meer investeringen worden gedaan. Op dit moment is de situatie aldus:

Aandelen PZH in HZH:	aantal	x € 1	volgestort
A	1	€ 1	€ 1
B	35.000.000	€ 35.000.000	€ 22.514.000

C	65.000.000	€ 65.000.000	€ 3.863.000
TOTAAL	100.000.001	€ 100.000.001	€ 26.377.001

Op dit moment is ruim 26% volgestort. De provincie heeft dus op dit moment de verplichting om nog ongeveer € 73 mln. vol te storten, waarvan ruim € 61 mln. op de aandelen C.

De provincie heeft in 2017 € 1,5 mln. aan HZH ter beschikking gesteld in de vorm van agio. Dit was bedoeld om de aanloopkosten en de bedrijfsvoeringskosten gedurende de eerste jaren te kunnen bekostigen. Dit bedrag zou in drie tranches worden overgemaakt. De eerste en de tweede tranche zijn daadwerkelijk overgemaakt.

Evaluatie

Conform de besluiten van Provinciale Staten over HZH en de fondsen heeft Adviesbureau Partners + Pröpper (hierna: P+P) in 2020 (vier jaar na oprichting) een evaluatie uitgevoerd. Daarbij is gekeken naar de werking/doelmatigheid van HZH en de fondsen. Het evaluatierapport is in de Statencommissie Bereikbaarheid en Energie - Warmte (Cie BE-W) van 14 april 2021 geagendeerd en kort besproken. Vanwege de verwevenheid met de besluitvorming rondom WarmtelinQ+ (WLQ+) heeft de Cie BE-W op 14 april 2021 geadviseerd om verdere bespreking en besluitvorming te agenderen nadat de besluitvorming rondom WLQ+ zal zijn afgerond, met name vanwege de rol van WPF hierin. Deze besluitvorming heeft medio 2022 plaatsgevonden, reden om HZH en de fondsen nu nader te beschouwen.

Het rapport P+P kort samengevat:

- Conclusies P+P
 - o ENERGIQ (p. 5): de beoogde maatschappelijke doelen zijn nog niet gerealiseerd omdat het fonds nog te jong is, de uitvoeringsdoelen worden grotendeels gerealiseerd, al kan het fonds nog doeltreffender opereren;
 - o WPF (p. 7): de beoogde maatschappelijke doelen zijn nog niet gerealiseerd omdat er nog geen investeringen zijn gedaan;
 - o HZH (p. 9): de gewenste bestuurlijke afstand tussen de provincie en de fondsen is grotendeels gerealiseerd, maar de structuur is te zwaar voor slechts twee fondsen.
- Aanbevelingen P+P
 - o ENERGIQ (p. 10): verbeter de prestatie indicatoren, geef het fonds meer ruimte om te ondernemen en verbeter de investeringsstrategie;
 - o WPF (p. 10/11): splits het beschikbare vermogen in een deel voor de hoofdinfrastructuur en een deel voor andere initiatieven, spits de investeringsstrategie hierop toe en behoudt de kennis en ervaring die binnen de organisatie beschikbaar is;
 - o HZH (p. 11): overweeg opheffing van HZH als er op termijn geen nieuwe fondsen bij komen.

Tijdens de vergadering van de Cie BE-W op 11 mei 2022 hebben de verantwoordelijk gedeputeerden toegezegd nog in 2022 met een voorstel te komen over het beëindigen van WPF en hoe om te gaan met HZH en ENERGIQ.

Voorstel

Met het oog op de conclusies en aanbevelingen van P+P, alsmede de besluitvorming rondom WLQ+, worden voorgesteld om de volgende stappen te zetten:

1. WPF

Het was de bedoeling dat WPF haar kapitaal zou investeren in de aanleg van (een deel van) het Warmtetransportnetwerk Zuid-Holland. Inmiddels is duidelijk dat deze investering niet zal plaats vinden en er ook geen andere projecten binnen Zuid-Holland zijn, waarin WPF kan investeren. De reden is dat de markt zich anders heeft ontwikkeld dan oorspronkelijk bij de oprichting van HZH en WPF werd voorzien. Provinciale Staten hebben besloten om door middel van een subsidie bij te dragen aan de aanleg van een hoofdwarmteleiding van Rijswijk naar Leiden (Warmteling+), zie ook besluit van 15 juni 2022, nr. 7465. Verder is gebleken dat de markt op dit moment geen behoefte heeft aan investeringen binnen de randvoorwaarden die Provinciale Staten hebben vastgelegd in de Investeringsstrategie voor WPF. Daarmee is niet waarschijnlijk dat WPF op afzienbare termijn investeringen zal doen.

HZH heeft in totaal € 3,863 mln. volgestort op de aandelen in WPF. Dit was enerzijds bedoeld voor de bedrijfsvoeringskosten van WPF (€ 363.000,00) en anderzijds voor een investering die op het laatste moment niet is doorgegaan (€ 3.500.000,00). Dit laatste bedrag is in beheer gegeven aan de provincie vanwege de regels omtrent schatkistbankieren. WPF heeft geen investeringen gedaan en slechts een klein deel van het volgestorte kapitaal gebruikt voor bedrijfsvoering en advisering. Dat betekent dat WPF nog liquide middelen heeft en daarnaast een vordering op HZH van € 61,137 mln..

Voorgesteld wordt om WPF te beëindigen door middel van een fusie met HZH. Een juridische fusie houdt in dat de verkrijgende vennootschap (HZH) alle rechten en verplichtingen van de verdwijnende vennootschap (WPF) verkrijgt; WPF gaat dus volledig op in HZH: HZH zet de activiteiten van WPF voort en WPF houdt op te bestaan. Omdat het niet de bedoeling is dat de activiteiten van WPF worden voortgezet wordt ook voorgesteld om de investeringsstrategie, vastgesteld door Provinciale Staten op 29 maart 2017, nr. 6996, in te trekken.

Conform artikel 158, tweede lid, van de Provinciewet kunnen Provinciale Staten hun wensen en bedenkingen kenbaar maken op dit voornemen.

2. HZH

P+P geeft aan dat de bestaande structuur zowel bestuurlijk als financieel erg zwaar is voor slechts twee fondsen. Nadat WPF is beëindigd, blijft een houdstermaatschappij over met een fonds. Tenzij op niet al te lange termijn nieuwe fondsen worden

toegevoegd, is het niet doelmatig om HZH te handhaven voor slechts een fonds. Het is niet aannemelijk dat op korte termijn andere fondsen zullen worden gecreëerd.

Voorgesteld wordt daarom om HZH na de fusie met WPF, te beëindigen. Dat kan op twee manieren:

- Ontbinding: na het besluit van de Algemene vergadering om HZH te ontbinden moet het vermogen worden vereffend. Dat houdt in dat alle overeenkomsten met derden worden opgezegd, dat alle schulden van HZH aan derden worden betaald en dat alle vorderingen van HZH op derden worden geïnd. Hetgeen dan nog resteert aan vermogensbestanddelen en liquide middelen wordt uitgekeerd aan de provincie als enig aandeelhouder, waarna HZH ophoudt te bestaan en de aandelen van de provincie in HZH komen te vervallen. De aandelen van HZH in ENERGIIQ zijn een vermogensbestanddeel dat in het kader van de vereffening aan de provincie als enig aandeelhouder toevalt. HZH beschikt over voldoende liquide middelen om de vereffening met een positief saldo af te sluiten.
- Juridische fusie tussen HZH en ENERGIIQ: zie hiervoor bij WPF. ENERGIIQ verkrijgt dan als verkrijgende vennootschap alle rechten en verplichtingen van HZH als verdwijnende vennootschap. Vervolgens moet via een statutenwijziging worden bewerkstelligd dat de liquide middelen van WPF die na de beide juridische fusies bij ENERGIIQ zijn terecht gekomen, uiteindelijk weer bij de provincie terecht komen.

Omdat op dit moment nog moet worden bepaald wat de fiscale consequenties zijn van deze manieren van beëindiging, zullen Gedeputeerde Staten op een later moment bepalen op welke wijze HZH zal worden beëindigd. Het uiteindelijke resultaat is in beide gevallen dat HZH ophoudt te bestaan en dat de op dit moment in WPF en HZH aanwezige liquide middelen aan de provincie worden uitgekeerd.

Conform artikel 158, tweede lid, van de Provinciewet kunnen Provinciale Staten hun wensen en bedenkingen hierover meegeven op het voornemen van Gedeputeerde Staten om HZH te beëindigen door middel van ontbinding dan wel een juridische fusie met ENERGIIQ Energie-Innovatiefonds Zuid-Holland B.V..

3. ENERGIIQ

ENERGIIQ is gestart per 1 september 2017. Het fonds wordt bestuurd en beheerd door InnovationQuarter B.V. op basis van een beheerovereenkomst voor vijftien jaar en een jaarlijkse beheervergoeding van 2% van het totaal ter beschikking gestelde kapitaal, groot € 35.000.000,00.

Per 1 september 2022 heeft ENERGIIQ een bedrag groot € 22,514 mln. geïnvesteerd (inclusief beheerkosten ad € 3,977 mln.). Dat is ongeveer tweederde van het beschikbaar gestelde kapitaal. Voor 2022 worden nog twee investeringen voorzien. ENERGIIQ staat aan het begin van de fase waarin de investeringen worden verkocht en de opbrengsten kunnen worden gebruikt voor nieuwe investeringen (revolveren).

Opheffen van ENERGIIQ is op dit moment niet aan de orde; wel kan nog het nodige worden verbeterd aan de investeringsstrategie en de efficiency. Voorgesteld wordt

daarom om ENERGIIQ vooralsnog te handhaven op basis van de huidige investeringsstrategie. In het kader van de evaluatie van het energiebeleid zal nader worden gekeken naar de positionering en de investeringsstrategie van ENERGIIQ. Vooralsnog kan ENERGIIQ uit de voeten met de huidige investeringsstrategie, ook omdat deze voorziet in een procedure voor het geval een goede investering niet precies voldoet aan de investeringsstrategie (namelijk instemming van GS).

In de bestaande structuur was het toezicht op het bestuur en beheer van ENERGIIQ belegd bij het bestuur en de Raad van Commissarissen van HZH. Na ontbinding van HZH moet worden voorzien in een andere wijze van toezicht. Voorgesteld wordt om na ontbinding van HZH het toezicht op het bestuur en beheer van ENERGIIQ op te dragen aan een toezichthoudend bestuurder, conform artikel 2:239a BW. Dit vergt een statutenwijziging. In het geval wordt gekozen voor een juridische fusie tussen HZH en ENERGIIQ, moeten de statuten ook worden aangepast op het punt van het vermogen.

Conform artikel 158, tweede lid, van de Provinciewet kunnen Provinciale Staten hun wensen en bedenkingen hierop meegeven.

Proces

Nadat Provinciale Staten hun zienswijze hebben gegeven, zullen HZH en WPF de nodige besluiten (laten) voorbereiden en voor goedkeuring voorleggen aan HZH (als Algemene vergadering van WPF) respectievelijk de provincie (als Algemene vergadering van HZH). Gedeputeerde Staten nemen een besluit met inachtneming van de wensen en bedenkingen van Provinciale Staten. Als de besluitvorming is afgerond kunnen de notariële handelingen worden verricht. Het streven is om alles eind 2022 afgerond te hebben.

Financiële en fiscale aspecten

Binnen het programma “Ambitie 3 – Schone energie voor iedereen” zijn voldoende financiële middelen beschikbaar om alle benodigde (notariële) stappen te kunnen zetten. De kosten daarvan worden ingeschat op maximaal € 0,05 mln.

Beëindiging van HZH en WPF en het herpositioneren van ENERGIIQ levert een aanzienlijke vereenvoudiging van de bestaande governance op en daarmee een aanzienlijke besparing op de kosten. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat de huidige bestuurder en fondsbeheerder van ENERGIIQ, InnovationQuarter B.V., het bestuur en fondsbeheer van ENERGIIQ de komende jaren zal blijven uitvoeren, op basis van de vigerende beheerovereenkomst.

Financiële risico's

De afgelopen jaren zijn provinciale middelen gereserveerd om financiële tegenvallers bij HZH op te kunnen vangen. Concreet gaat het om een voorziening en een reserve:

- een voorziening HZH, ingesteld om financiële tegenvallers (waaronder onvoldoende rendement van de fondsen) bij HZH op te kunnen vangen. De omvang van deze voorziening bedraagt op dit moment € 7,1 mln. De hoogte van de voorziening komt overeen met de huidige negatieve stille reserve in de HZH. Naar verwachting bedragen de waardedaling cq. beheerkosten van WPF en HZH ca. €2 mln. Deze kosten zijn/worden verwerkt via de voorziening. Het restant van de voorziening blijft beschikbaar voor ENERGIIQ. Bij jaarrekening vindt de verwerking en exacte bepaling van de omvang plaats;
- een risicoreserve Energiefonds, ingesteld ter afdekking van eventueel aanvullend waardeverlies van het aandelenkapitaal van HZH en het afdekken van mogelijke restrisico's gekoppeld aan de verkoop van de aandelen in Warmtebedrijf Holding B.V. (WbR). De omvang van deze reserve bedraagt op dit moment € 4,1 mln. Bij Jaarrekening 2022 zal worden nagegaan of de omvang van de gereserveerde middelen op dat moment nog steeds toereikend is voor ENERGIIQ.

Fiscale aspecten

Beëindiging van HZH heeft tot gevolg dat de bij HZH aanwezige vermogensbestanddelen, waaronder de aandelen in ENERGIIQ, terecht komen bij de provincie. De verwachting is niet dat deze handeling fiscale consequenties zal hebben omdat ook bij alle drie de vennootschappen sprake is van een verliessituatie zonder winstverwachting, maar dit kan pas definitief worden bevestigd na verder onderzoek. De fiscale behandeling van de deelneming ENERGIIQ direct gehouden door PZH is gelijk aan de andere deelnemingen die PZH nu rechtstreeks houdt.

Juridische aspecten

Grondslag bevoegdheid Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten

Besluiten tot ontbinding, juridische fusie en statutenwijziging moeten worden genomen door de Algemene vergadering van HZH (artikel 18.1 resp. 36.1 van de Statuten HZH).

Voor WPF geldt dat een besluit tot juridische fusie door de Algemene vergadering moet worden genomen (artikel 29.1 van de Statuten WPF). De Algemene vergadering van WPF is het bestuur van HZH. Voor dit besluit is ook goedkeuring nodig van de Algemene vergadering van HZH (artikel 18.1 van de Statuten HZH).

Gedeputeerde Staten zijn bevoegd om namens de provincie als aandeelhouder een standpunt in te nemen ten aanzien van bovenbedoelde besluiten, nadat zij Provinciale Staten in de gelegenheid hebben gesteld om hun wensen en bedenkingen hierop mee te geven (artikel 158, tweede lid, van de Provinciewet).

Ontwerp-Besluit

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

Gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 13 september 2022, met het besluitnummer PZH-2022-814140425;

Gelet op artikel 158, lid 2 van de Provinciewet;

Besluiten:

1. Geen wensen of bedenkingen te uiten op het voornemen van Gedeputeerde Staten om als aandeelhouder van Houdstermaatschappij Zuid-Holland B.V. in te stemmen met:
 - a. de juridische fusie tussen Houdstermaatschappij Zuid-Holland B.V. en Warmteparticipatiefonds Zuid-Holland B.V.;
 - b. de beëindiging van Houdstermaatschappij Zuid-Holland B.V., nadat de juridische fusie tussen Houdstermaatschappij Zuid-Holland B.V. en Warmteparticipatiefonds Zuid-Holland B.V. heeft plaats gevonden, door middel van ontbinding dan wel een juridische fusie met ENERGIIQ Energie-Innovatiefonds Zuid-Holland B.V.;
 - c. de wijziging van de statuten van ENERGIIQ Energie-Innovatiefonds Zuid-Holland B.V. om te voorzien in toezicht op het bestuur van ENERGIIQ Energie-Innovatiefonds Zuid-Holland B.V., nadat ontbinding en liquidatie van Houdstermaatschappij Zuid-Holland B.V. heeft plaats gevonden;
2. De Investeringsstrategie Warmteparticipatiefonds, vastgesteld op 29 maart 2017, nr. 6996, in te trekken met ingang van 13 oktober 2022.

Den Haag, 12 oktober 2022

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

griffier,

voorzitter,

B.S.M. Sepers

drs. J. Smit

Bijlagen:

Bijlage 1 – Evaluatie

Den Haag, 13 september 2022

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

waarnemend secretaris,

ir. J.C. van Ginkel MCM

voorzitter,

drs. J. Smit